

Brzo rastuće drveće vrbe moglo bi uskoro postati redovna karakteristika delova balkanskog pejzaža ako pilot projekat na rušenim jamama uglja u Bosni i Srbiji, čiji je cilj da pomogne zemljama u prelasku na čistiju energiju, urodi plodom.

Sposobne da narastu do dva centimetra dnevno, vrbe brzo dostižu visinu za berbu i mogu se spaljivati zajedno sa ugljem u termoelektranama.

“Posadili smo 14.000 vrba na jednom hektaru zemlje”, rekao je Izet Cickusic, član tima bosanskohercegovačke elektroprivrede (EPBiH) koji radi u rudniku Kreka u severnom gradu Tuzli.

“Identifikovali smo ukupno 450 hektara koji bi se mogli ponovo kultivisati u tu svrhu”..

Kreka, gde su prve vrbe posađene u maju, ali su zbog ljetne suše ostale kržljave, najveći je rudnik uglja EPBiH, ali samo tri od svojih 12 jama još uvek rade.

Drveće je ručno zasađeno u zatvorenoj jami oko 50 rudara koji bi inače bili višak. Prva berba se očekuje nakon tri godine, a zatim svake druge godine tokom narednih 25.

Bonnie Norman, predsednica američkog partnera EPBiH u projektu E3 International, rekla je da su stabla poznata kao “energetske vrbe” jer je njihova toplotna vrednost veća od mrkog uglja ili lignita, koji se obično spaljuje u Bosni i susjednoj Srbiji.

“Možete ga sagorevati do 20% u postojećim kotlovima na ugalj ... Smanjuje komponente smoga”, dodala je ona.

EPBiH je identificirala pogodna područja u dva od sedam rudnika preduzeća za ispitivanje vrba.

Preko granice, gde je drveće poznato kao “srpska nafta”, E3 International – koji finansira Austrijska razvojna agencija – zasadio je vrbe na četiri lokacije, uključujući deponiju i rudnik uglja.

Srbija, koja, poput Bosne, ne planira izlaz iz uglja do 2050. godine, trenutno proizvodi dve trećine električne energije u starim elektranama na ugalj.

Studija Razvojnog programa Ujedinjenih nacija o zasadima sa kratkom rotacijom identifikovala je 1,6 miliona hektara degradiranog i napuštenog poljoprivrednog zemljišta.

“Ako koristimo ukupno 75.000 hektara (za vrbe), to može da zameni 10% srpske energije proizvedene na ugalj ... (kao) deo portfolija (energetskih) rešenja”, rekao je Norman.

Izvor: reuters.com